

Силабус курсу
Оцінка природних ресурсів

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань: 19 «Архітектура та будівництво»

Спеціальність: 193 «Геодезія та землеустрій»

Освітня програма «Експертна оцінка землі та нерухомого майна»

Рік навчання: II, Семестр: III

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

к.е.н., доцент **Андрій БУТОВ**

Контактна інформація

a.butov@wunu.edu.ua, +380673528681

Опис дисципліни

Метою дисципліни “Оцінка природних ресурсів” є формування знань студентів у галузі управління раціональним використанням природних ресурсів і охорони довкілля, соціально-економічних аспектів природокористування та природоохоронного законодавства, надбання практичних навичок в економічній оцінці природних ресурсів, ефективності впровадження природоохоронних заходів та оцінці економічного збитку, що утворюється внаслідок забруднення довкілля; формування у студентів наукового світогляду і здатності до економічного мислення.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- вивчення економічних аспектів взаємодії суспільства і природи;
- виявлення негативного впливу господарської діяльності на довкілля;
- оцінка природних ресурсів і пошук економічних механізмів досягнення раціональнішого їх використання (різні форми оплати за природні ресурси, прогресивні технології, безвідходне виробництво та ін.);
- аналіз процесу залучення ресурсів довкілля в цінову систему на підставі визначення економічної цінності компонентів довкілля;
- освоєння методології й методики економічного обґрунтування оптимальних напрямів соціально-економічного розвитку з урахуванням екологічних обмежень;
- визначення можливих шляхів підвищення еколого-економічної ефективності господарства;
- аналіз спроможності ринкової системи забезпечити ефективне використання ресурсів довкілля;
- аналіз реальної ситуації, яка склалась у певній галузі, та розробка заходів на перспективу.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

- знати основні методи обґрунтування основних напрямків природокористування та механізм державного регулювання у сфері використання, охорони і відтворення природно-ресурсного потенціалу;
- вміти визначати вплив використання природно-ресурсного потенціалу на економічну господарську діяльність і навколишнє середовище, шляхи оздоровлення екологічної обстановки та створення сприятливих умов для життєдіяльності населення;
- знати як здійснювати оцінку природних ресурсів і пошуку економічних механізмів досягнення раціональнішого їх використання (різні форми оплати за природні ресурси, прогресивні технології, безвідходне виробництво та ін.);

Структура курсу

Години (лек./сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4/4	Тема 1. Оцінка природних ресурсів, функції та завдання	Поняття оцінки природних ресурсів. Основні методи та завдання оцінки природних ресурсів. Еколого-економічні проблеми використання природних ресурсів. Державна політика України в галузі охорони природних ресурсів.	Тести, опитування
4/4	Тема 2. Класифікація природних ресурсів та методи їх оцінки	Природні ресурси та їх класифікація. Оцінка природних ресурсів. Методи оцінки природних ресурсів.	Тести, опитування
4/4	Тема 3. Наукові основи та принципи раціонального природокористування.	Еколого-економічна рівновага і умови життя людини. Теорія зовнішніх ефектів і моделі глобального розвитку. Загальні принципи раціонального природокористування. Принципи використання та роль природних ресурсів у суспільному розвитку	Тести, опитування
5/5	Тема 4. Програмно-цільові форми і методи охорони навколишнього природного середовища (ОНПС)	Цілі і завдання розробки програм у галузі охорони навколишнього середовища. Пріоритети екологічної безпеки. Інформаційне забезпечення природоохоронної діяльності.	Тести, опитування
4/4	Тема 5. Фінансово-економічний механізм ОНПС	Механізми реалізації еколого-економічної політики. Організація системи фінансування природних ресурсів. Екологічне оподаткування. Економічні інструменти екологічної безпеки. Плата за забруднення НПС.	Тести, опитування
4/4	Тема 6. Еколого-економічна ефективність природокористування	Економічні показники природоохоронної діяльності. Показники еколого-економічної ефективності природо відновлювальних, природоексплуатувальних та природозабруднювальних галузей. Економічна ефективність природоохоронних заходів. Класифікація збитків та їх характеристика. Оцінка школи від забруднення НПС та методи розрахунку економічного збитку. Особливості розрахунку економічних збитків від антропогенного порушення довкілля в агропромисловому секторі.	Тести, опитування

5/5	Тема 7. Альтернативне землеробство: основні концепції та агрономічні аспекти.	Різновидності альтернативного землеробства. Масштаби застосування альтернативного землеробства. Організація альтернативного землеробства та структура господарства. Агрономічні аспекти альтернативного землеробства. Оцінка економічної ефективності напрямків альтернативного землеробства.	Тести, опитування
-----	---	---	-------------------

Літературні джерела

Основна:

1. Білобран О. Управління у сфері охорони довкілля та природокористування в Україні: проблеми та шляхи їх вирішення / О. Білобран, В. Котляренко. – К. : ВЕГА «Мама – 86», 2001. – 160 с.
2. Гринів Л. С. Екологічно збалансована економіка: проблеми теорії: монографія. / Л. С. Гринів. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2001. – 240 с.
3. Економіка довкілля і природних ресурсів: навчальний посібник / за заг. ред. П. Т. Бубенка; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. –Х.: ХНУМГ, 2014. – 280 с.
4. Економіка довкілля і природних ресурсів: монографія / Ю.В. Дзядичевич та ін. – Тернопіль: Астон, 2016. – 392 с.
5. Колотило Д. М. Екологія і економіка : навчальний посібник / Д. М.Колотило; Мін-во освіти і науки України, Київський нац. економічний ун-т. – 2-е вид. доп. і перероб. – К. : КНЕУ, 2005. – 576 с.
6. Коржнев М. М. Економіка природокористування / М. М. Коржнев. – К. : КНУ, 2005. – 99 с.
7. Макарова Н. С. Економіка природокористування : навч. посіб. / Н. С. Макарова, Л. Д. Гармідер, Л. В. Михальчук. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 322 с.
8. Моніторинг довкілля: підручник / [Боголюбов В.М., Клименко М.О., Мокін В.Б. та ін.]; за ред. В.М. Боголюбова і Т.А. Сафранова. – Херсон: Грін Д.С., 2011. - 530 с.
9. Хвесик М. А. Економіко-правове регулювання природокористування: монографія / М. А. Хвесик, Л. М. Горбач, Ю. П. Кулаковський. – К. : Кондор, 2009. – 524 с.
10. Царенко О. М. Основи екології та економіка природокористування: навч. посіб. / О. М. Царенко, О. О. Несветов, М. О. Кадацький. – 2-е вид., стереот. – Суми : Університетська книга, 2004. – 400 с.

Додаткова:

11. Аналіз сталого розвитку – глобальний і регіональний контекст : моногр. / Міжнар. рада з науки (ICSU) [та ін.]; наук. кер. М. З. Згуровський. – К.: НТУУ «КПІ», 2010. – Ч.
12. Білявський Г. О. Основи екологічних знань : навч. посіб. / Г. О. Білявський, Р. С. Фурдуй, І. Ю. Костіков. – К. : Либідь, 2002. – 346 с.
13. Буркінський Б. В. Економіко-екологічні засади регіонального природокористування та розвитку: монографія / Б. В. Буркінський, В. М. Степанов, С. К. Харичков - Одеса: ІПРЕЕІ НАН України, 2005. - 575 с.
14. Григорків В. С. Моделювання еколого-економічної взаємодії : навч. посіб. / В. С. Григорків. – Чернівці : Рута, 2007. – 84 с.
15. Дейнека О. Г. Екологія: навч. посіб. / О. Г. Дейнека, Т. М.Омельченко, В. В. Ніяковський. – Х. : УкрДАЗТ, 2008. – 197 с.
16. Дикань В. Л. Основи екології та природокористування : навч. посіб. / В. Л. Дикань, О. Г. Дейнека та ін. – Х. : ОЛАНТ, 2002. – 384 с.
17. Заверуха Н. М. Основи екології : навч. посіб. / Н. М. Заверуха, В. В.Серебряков, Ю. А. Скиба. – К. : Каравела, 2006. – 365 с.
18. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» – Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 41(зі змінами та доповненнями від 16 жовтня 2012 р. – № 5456-VI (5456-17).
19. Кілінська К. Й. Геоекоекологічна концепція природокористування як основа реалізації природно-господарської різноманітності природно-господарських систем / К. Й. Кілінська // Науковий вісник Чернівецького університету: зб. наук. праць. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – Вип. 614-615: Географія. – С. 54–57.

20. Коржнев М. М. Природно-ресурсні основи сталого розвитку / М. М. Коржнев. – К. : КНУ, 2001. – 270 с.
21. Крепша Н. В. Економіка природокористування та природоохоронної діяльності: навч. посіб. / Н.В. Міцна; Національний дослідницький політехнічний університет. - Томськ: Томський політехнічний університет, 2011. - 168 с.
22. Методи оцінки екологічних втрат / За ред. Я. Г. Мельника та О. І. Карінцевої. – Суми : Університетська книга, 2004. – 288 с.
23. Царик Т. Є. Основи екології / Т. Є. Царик. – Тернопіль, 2009. – 131 с.
24. Мельник Л. Г. Економічний механізм раціонального природокористування / Л. Г. Мельник // Основи стійкого розвитку. – Суми, 2005. – Розд. 22. – С. 511–549.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції інституту за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонено (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу та з дозволу дирекції інституту.

Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Оцінка природних ресурсів» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	20%	20%	5%	15%
Поточне опитування	Модульний контроль	Поточне опитування	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота
Підсумкова оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений 1 раз на 2 заняття) 1-4	Модульна робота по темах 1- 4 складається з: тестових завдань I рівня (10 тестів по 4 бали за тест) 40 балів. Тестових завдань II рівня (10 тестів по 3 бали за тест) 30 балів. Теоретичне (проблемне) питання – макс. 30	Підсумкова оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений 1 раз на 2 заняття) 5-7	Модульна робота по темах 5-7 складається з: тестових завдань I рівня (10 тестів по 4 бали за тест) 40 балів. Тестових завдань II рівня (10 тестів по 3 бали за тест) 30 балів. Теоретичне (проблемне) питання – макс. 30	Підсумкова оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання двох завдань тренінгу	Підсумкова оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання кожного із двох завдань роботи

Шкала оцінювання студентів:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)